

Kuntien ilmastobrunssi - verkkotapahtuma

Klo 10.00 – 10.30 Vapaata keskustelua ja verkostoitumista

Tervehdyssanat

- Klo 10.30 Avaussanat ja ohjeistus / Teemu Ulvi, SYKE
- Klo 10.40 lin kunnan tervehdys / Ari Alatossava, lin kunta

Tietoiskut

- Klo 10.45 Kuntien päästöskenaariotyökalu / Teemu Helonheimo, SYKE
- Klo 10.50 Ratkaisuja hukka- ja ympäristölämpöjen käytön edistämiseen / Teemu Meriläinen, SYKE
- Klo 10.55 Uusiutuvan energian potentiaali ja investointien vaikutukset aluetalouteen / Teemu Ulvi, SYKE
- Klo 11.00 Elinympäristön tietopalvelu Liiteri / Kaarina Vartiainen, SYKE
- Klo 11.05 Kuntien kiertotalouden työkirja / Hannele Tiitto, Pirkanmaan liitto
- Klo 11.10 Luontokunnat-verkosto / Riku Lumiaro, SYKE
- Klo 11.15 KuntaHelmi-ohjelma / Mari Annala, SYKE
- Klo 11.20 Ilmastoviestinnällä kohti ilmastobrändiä / Venla Riekkinen, SYKE

Klo 11.25 – 12.00 Verkostoitumisosio

- Uusiutuva energia ja päästöt / Teemu Meriläinen & Teemu Helonheimo, SYKE
- Kiertotalous / Hanna Savolahti, SYKE & Hannele Tiitto, Pirkanmaan liitto
- Luonnon monimuotoisuus / Mari Annala & Riku Lumiaro, SYKE
- Viestintä / Venla Riekkinen & Niina Nousiainen, SYKE

Tekninen tuki tapahtuman aikana:

Sampo Pihlainen, SYKE

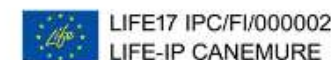
sampo.pihlainen@syke.fi

puh. 0295 252 225

20.–21.8.2021
li

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta.
The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

Kuntien ja alueiden päästöskenaariotyökalu

Teemu Helonheimo, Suomen ympäristökeskus SYKE

#Hinku | @SYKEinfo | @hiilineutraali

Tavoite

- Asetettujen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi täytyy toteuttaa **useita erilaisia toimenpiteitä**
- Arvioidaan tärkeimpien päästölähteiden osalta päästöihin vaikuttavat tekijät ja niihin liittyvät **olennaisimmat toimenpiteet**
- Mahdollisuus tehdä tietoon perustuva toimenpideohjelma ja seurata sen toteutumista sekä vaikutuksia kunnan ja sitä kautta valtakunnan päästöjen kehitykseen

Tavoite

- Työkalussa on valmiiksi laadittuna kuntakohtainen perusskenaario, jossa olemassa olevat politiikat ja tiedossa olevat, kansallisella tasolla jo päätetyt toimet vaikuttavat kuntien sektorikohtaisiin päästöihin
 - ▶ Mm. energia- ja ilmastostrategia, KAISU, toimialojen vähähiilisyystiekartat, jakeluelvoitelaki, kivihiilikielto
 - ▶ Myös mm. väestöennuste huomioidaan
- Tavoiteskenaariossa määritellään lisätoimet, joilla saavutettuja päästövähennyksiä verrataan perusskenaarioon
 - ▶ Eri toimenpiteillä on erilaiset päästövaikutukset, mikä mahdollistaa tärkeysjärjestyksen hahmottamisen

Esimerkkejä työkalusta

Kuntien khk-päästöjen skenaariotyökalu

Aloitus

Skenaariot nimi (vapaaehtoinen)

Valtuutusalue Tampere **Aluevalinta**

Tavoitteet - muutos laskee ja lataa uuden perusskenaariot

Vertailuvuosi 2007

Tavoitevuosi 2030

Päästövähennystavoite (%) 80

Asukasluvun ja kerrosalan muutos vs. 2018

Rakennukset	-65.4%
Tieliikenne	-38.9%
Muut	-47.0%

Päästöhvytykset

Kunnan päästöjakauma

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta.
The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

Kiitos!

skenaario.hiilineutraalisuomi.fi

teemu.helonheimo@syke.fi

#Hinku | @SYKEinfo | @hiilineutraali

hiilineutraalisuomi.fi

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

Projekti on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Tämän esityksen sisältö edustaa ainoastaan CANEMURE-projektin näkemyksiä ja EASME / Komissio ei ole vastuussa esityksen sisältämän informaation mahdollisesta käytöstä.

Ratkaisuja hukka- ja ympäristölämpöjen käytön edistämiseen

Teemu Meriläinen

Suomen ympäristökeskus SYKE | 20.8.2021 |

Hukka- ja ympäristölämpö osana kaukolämmön kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä

Kaukolämpö aiheuttaa liikenteen ja maatalouden ohella suurimman osan kuntien kasvihuonekaasupäästöistä, joten hukka- ja ympäristölämmön hyödyntämisen vauhdittaminen on tärkeää hiilineutraaliuden saavuttamiseksi.

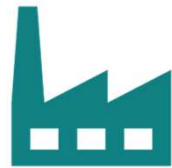

Hukkalämmön potentiaalista hyödynnetään tällä hetkellä vain pieni osa (3 TWh), teknistaloudellisen potentiaalin ollessa arviolta 35TWh.

Hukka- ja ympäristölämmön kasvun esteet -tutkimus

- ▶ Tutkimuksessa selvitettiin **hukka- ja ympäristölämmön hyödyntämisen esteitä** erityisesti kaukolämpöyhtiöiden näkökulmasta sekä **tarjonnan esteitä** jätevesiyhtiöiden, konesaleja omistavien yritysten ja isojen kiinteistönomistajien näkökulmasta.
- ▶ Yhteistyössä alan toimijoiden kanssa **ratkaisumalleja esteiden poistamiseksi** ja tunnistaa keinoja, joilla hukka- ja ympäristölämmön hyödyntämistä voidaan vauhdittaa kaukolämpöverkoissa.

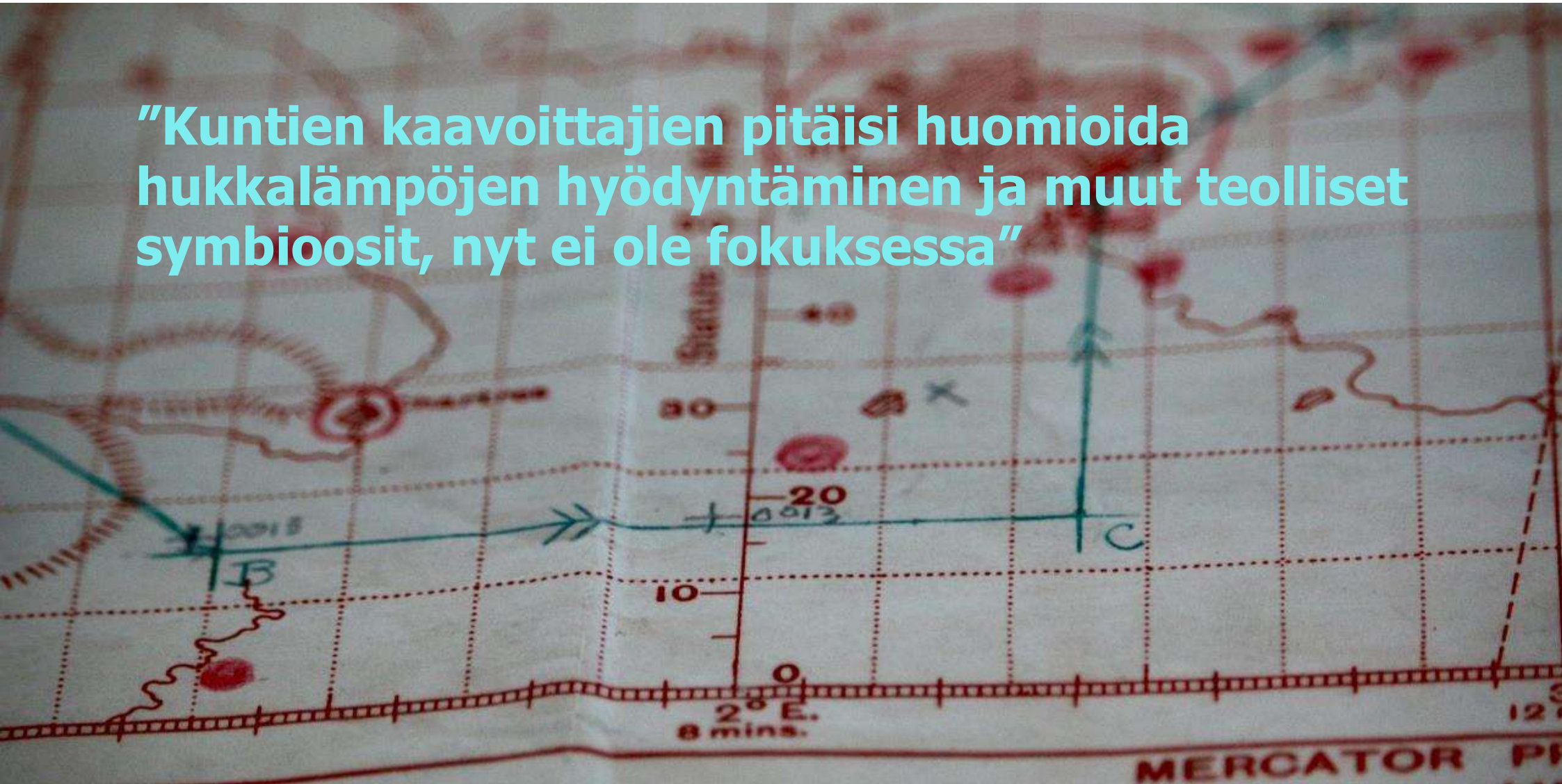
Ympäristö- ja hukkalämpöinvestointien haasteet ja esteet

hiilineutraalisuomi.fi

LIFE IP-CANEMIAE
LIFE-IP-CANEMIAE

“Kuntien kaavoittajien pitäisi huomioida hukkalämpöjen hyödyntäminen ja muut teolliset symbioosit, nyt ei ole fokuksessa”

**"Kunnissa ei ole riittävästi tietoa
käytännön toimista"**

”Kaupunkien pitäisi nähdä tulevaisuuteen, eikä pitää energiayhtiötään vain kassan paikkaajana.”

Toimenpide-ehdotukset kunnille

Tämä kuva, tekijä Tuntematon tekijä, käyttöoikeus: CC BY-SA

Kaavoitus

- ▶ **Hukkalämpöä tuottavien uudisrakennusten ja -teollisuuden kaavoittaminen kaukolämpöverkkojen varrelle**, koska muutoin kannattavuus heikkenee liikaa tai putkiyhteyttä ei voida edes toteuttaa

- ▶ **Luvituksen ja kaavoituksen sujuvoittaminen** ja nopeuttaminen epäsuorien kustannusten minimoiseksi
- ▶ **Uusille rakennusalueille matalalämpöverkot**

Omistajaohjaus ja tuet

- ▶ EU:n **koronaelvytysrahojen ja demotukien aktiivinen hyödyntäminen investoinneissa**. Myös EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahaston hyödyntäminen turvealueilla.
- ▶ Energiayhtiöiden hallituksissa toimivien poliitikkojen tulisi osata ohjata yhtiötä kohti hukkalämpöjen hyödyntämistä.
- ▶ **Kuntien talous- ja ilmastotavoitteiden sekä omistajaohjauksen selkeyttäminen** siten, että kunta mahdollistaa omistamalleen kaukolämpöyhtiölle investointien tekemisen ja siten pienempien osinkojen maksun.
- ▶ **Ympäristömyönteisten arvojen ja hukkalämpöratkaisujen hyödyntämisen määrittäminen yritysten strategioihin**, koska strategia ohjaa yhtiöiden toimintaa ja investointeja.

Kokeilut ja tiedon lisääminen

- ▶ **Kokemusten hankinta ja osaamisen kartuttaminen pilotti- ja kokeiluhankkeilla:** toteuttaminen kuntien kiinteistöjen ja kaukolämpöyhtiön kesken sekä tiedon jakaminen niistä.
- ▶ Lisätään **mediatiedotusta hyvistä tapauksista**, jotta kaukolämmön merkitys kaupunkien energiaratkaisuna tulisi esiin enemmän positiivisessa valossa.
- ▶ Ympäristö- ja hukkalämpöpotentiaalien selvittämiseksi toteutetaan **alueellisia energiasuunnitelmia, uusiutuvan energian kuntakatselmuksia ja/tai potentiaaliselvityksiä**

Lisätietoja tutkimuksesta ja osaselvityksistä:

[https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ilmastotyö/Energia/Hukka_ ja_ ymparistola mmon_ kasvun_ esteet_ j\(59173\)](https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ilmastotyö/Energia/Hukka_ ja_ ymparistola mmon_ kasvun_ esteet_ j(59173))

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta.
The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

Uusiutuvan energian potentiaali ja investointien vaikutukset aluetalouteen

Teemu Ulvi, Suomen ympäristökeskus SYKE

#Hinku | @SYKEinfo | @hiilineutraali

Uusiutuva energia lisääntynyt nopeasti

- Uusiutuvan energian teknologioiden nopea kehitys on edesauttanut päästövähennystyötä
- Teknologisten ratkaisujen hinnat ovat laskeneet ja ominaisuudet ovat kehittyneet paremmiksi
- Ilmastonmuutoksen hillinnän aikaansaama vähähiilisten energiantuotantomuotojen lisääntyminen yksi muutoksen pääajureista
- Uusiutuvan energian investoinnit kannattaa toteuttaa järjestelmällisesti siten, että samalla rahalla saadaan aikaan suurin päästövähennys

Uusiutuva energia on sijoitus tulevaisuuteen

- Uusiutuvan energian investoinnit ovat sijoituksia, joilla saada melko riskitön tuotto pitkälle tulevaisuuteen
- Investointien tuomilla taloudellisilla säästöillä voidaan parantaa palveluntarjontaa tai laskea kunnallisveroastetta
- Uusiutuvan energian investointien kannattavuustarkasteluun voidaan sisällyttää myös laajemmalle aluetalouteen heijastuvat välilliset positiiviset talousvaikutukset
- Aurinkopaneelien ja ilma- tai maalämpöpumppujen hankinnat työllistävät, mikäli asennustyö voidaan hankkia alueelta
- Tuulivoimainvestointien maanrakennus- ja sähkötyöt hankitaan pääasiassa läheltä, mikä luo arvonlisää ja työllisyyttä
- Tuulivoimainvestointeihin liittyy myös merkittäviä kiinteistöverotuloja
- Investoinnit voivat saada aikaan myös täysin uutta yritystoimintaa

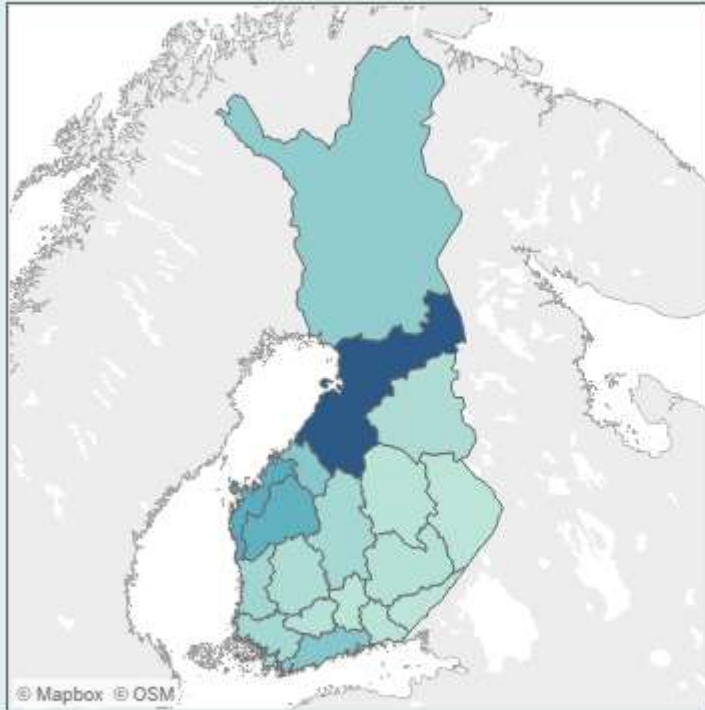

Kuinka tehokkaasti investoinnit työllistävät ja vähentävät päästöjä?

- On arvioitu alueellisia uusiutuvien energian investoinneista seuraavia välittömiä ja välillisiä työllisyysvaikutuksia sekä uusiutuvan energian päästövähennyspotentiaaleja kaikissa Manner-Suomen maakunnissa
- Tarkasteltiin maalämpö- ja ilmalämpöpumppujen, aurinkoenergian sekä tuulivoiman potentiaaleja
- Maakuntien välillä eroja aiheuttavat sääolosuhteet sekä aluetalouksien rakenteet
- Päästövähennysten ja aluetaloudellisten vaikutusten näkökulmasta paras uusiutuvan energian vaihtoehto on öljylämmityksen korvaaminen maalämpöpumpuilla
- Myös tuulivoimainvestoinneilla voidaan saavuttaa merkittäviä kuntataloudellisia hyötyjä ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä
- Aurinkoenergia ei ole erityisen tehokas päästöjen vähentäjä

Uusiutuvan energian potentiaalit maakunnittain

Uusiutuva energia

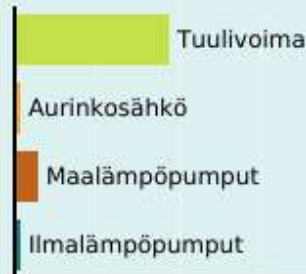
- (All)
- Tuulivoima
- Aurinkosähkö
- Maalämpöpumput
- Ilmalämpöpumput

Energiapotentiaali

Kaikki maakunnat (valitse kartalta)

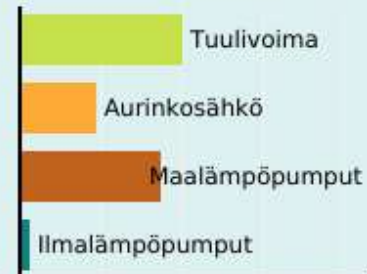
Energiapotentiaali

0K 20K 40K 60K

GWh / v

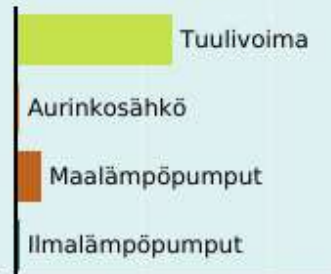
Työllistämispotentiaali

0K 20K 40K 60K 80K

htv

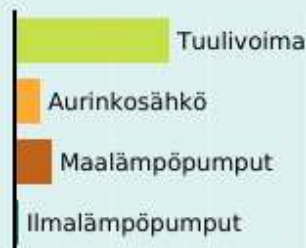
Päästövähennyspot.

0K 10K 20K

kt CO₂ / v

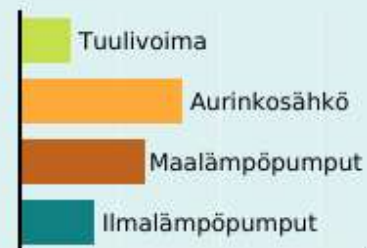
Investointi-kustannukset

0K 10K 20K 30K

milj. euroa

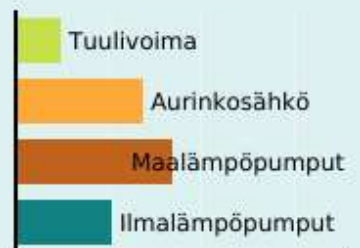
Päästövähennyksen hinta

0 100 200 300

euroa / t CO₂

Työllistämisen kustannustehokkuus

0 5 10 15

htv / M€

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND
CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta.
The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the
LIFE Programme of the European Union.

Karttatyökalu ja laskentaperusteet

[https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/
Uusiutuvan_energian_potentialiaali](https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Uusiutuvan_energian_potentialiaali)

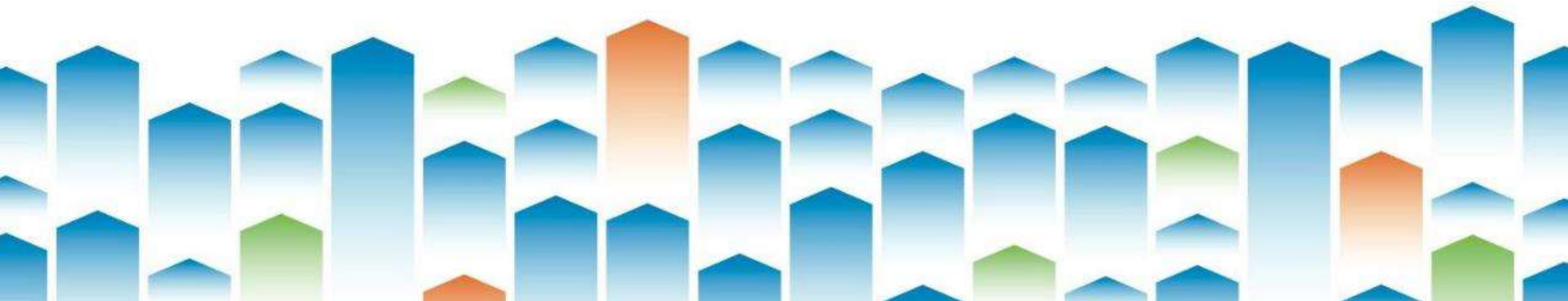
Lisätietoja: Santtu Karhinen, santtu.karhinen@syke.fi

#Hinku | @SYKEinfo | @hiilineutraali

Liiteri

tilastojen ja karttojen aarrearkku

Kaarina Vartiainen, SYKE

Liiterissä yli 1000 tilastoa ja satoja karttatasoja

- Viranomaisille ja yrityksille
- Kansalaisille

Kiertotaloustilastot kaikkien saatavilla

Kuva: Kai Widell

liiteri.ymparisto.fi

Tilastot

- Valitse alue
- Valitse esitystaso
- Valitse tilastot
- Valitse vuodet

Valitse Asemakaavot tilastot tilastoista. Tilastot näytetään, kun olet palautunut alueesta Latvia. Olet valinnut 7 tilastoa.

Suodata

- KJERTOTALOUS**
 - Kierrätysasteiden saavutettavuus
 - Muovi
 - Lukumäärä
 - Enintään 1000m
 - 1000m-2000m
 - 2000m-5000m
 - yli 5000m
 - Osuus väestöstä
 - Ser
 - Terveyst

+ Laake **x** Tyhjennä valinnat

Luo diagrammi > Lataa tiedostona >
Tulosta teemakartta >

Liiteri

Kartta
Haku
Karttatilat
Tilastot
Asemakaavojen seurantalomakkeet
Palvelupaketti

Arnsi palaute Käyttöohjeet
Tietosuojaseloste Alueasutukset

Muovi
Osuus väestöstä
Enintään 1000m [%]
2019

Kunnittain	Osuus väestöstä
☒ Imatra	26.7
☒ Iinari	1.6
☒ Inko	8
☒ Isojoki	1.9
☒ Jokio	15
☒ Janakkala	21.7
☒ Joensuu	9.3
☒ Jokiainen	16.5
☒ Jomala	-
☒ Joroinen	28.1
☒ Joutsa	23.1
☒ Juoka	20.7
☒ Juupajoki	-
☒ Jyväskylä	24.1
☒ Jyväskylä	29
☒ Jämijoki	-
☒ Jämsä	27.2
☒ Järvenpää	51
☒ Kaarina	18.2
☒ Kaavi	-
☒ Kauniainen	20.8
☒ Kalajo	11.1
☒ Kangasala	15.1
☒ Kangasala	10.3

Perin arvo 0.7
Suurin arvo 67.9
Keskiarvo 19.8
Moodi 16.3
Mediaani 19.3
Keskihajonta 10
Summa 4 884
Tietolähde Suomen ympäristökeskus SYKE, Käyttöohje ja seloste Digitaalinen ympäristö

100 km
100 mi

Syke/keskimi / Keskiarvo

guest
Kirjautu

Teemakartan selite

Aluejako
Hallinnollinen

Visualisoitava rivi
Hallinnollinen

Visualisointitapa
Alueuokituskartta

Karttatekstit
 Näytä nimet kartalla
 Näytä arvot kartalla

Luokittelutapa
Luonnolliset värit

Luokkajako

Luokkarajojen jatkuvuus
jatkuva

Värit **Käännä värit**

Muovi Osuus väestöstä Enintään 1000m [%] 2019

- 0.7 - 12.1 (p)
- 12.2 - 20.3 (p)
- 20.4 - 29.1 (p)
- 29.1 - 43.5 (p)
- 43.6 - 67.9 (p)

Käyttäjärühmät

Ilmainen
vieras ja rekisteröitynyt

Maksullinen
sopimusasiakas

Kokeile ja käytä

Perehdy

Seuraa

Kysy

liiteri.ymparisto.fi

ymparisto.fi/liiteri

[Youtube](#) ja [Twitter](#) @elinymparisto

alu_tuki@syke.fi

Liiterissä
yli 1000 tilastoa
ja satoja
karttatasoja

Työkirja kunnille kiertotaloudesta

CIRCWASTE-hanke

Hannele Tiitto
Pirkanmaan liitto

LIFE15 IPE/FV/004

materiaalikiertoon.fi

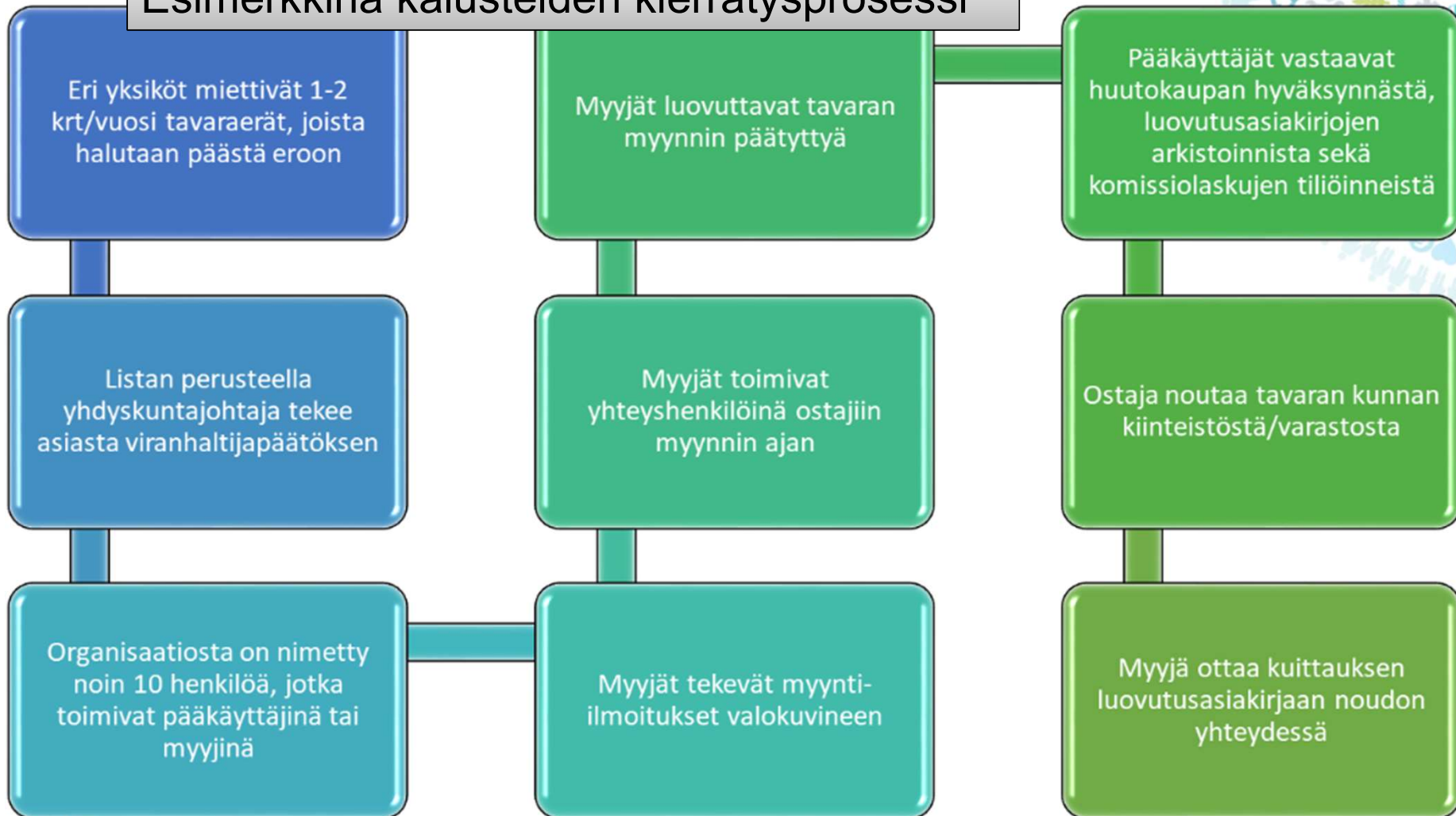
Kiertotalous kunnissa

Kunnan oman toiminnan tehostaminen

Kunta mahdollistajana
-> siirtymän kiertotalousyhteiskuntaan

Esimerkkinä kalusteiden kierrätysprosessi

Palvelukeskuksen työpaja auttaa pääsemään eteenpäin

Käytännön järjestelyt

- Työpajan voi järjestää etänä tai paikan päällä
- Työpajassa on tärkeää olla paikalla kunnan johtavia viranhaltijoita
- Osallistujia työpajassa voi olla 3-10
- Työpajan kesto 2-3 tunti
- Vastuu henkilöt: fasilitaattori, muistiinpanot ja puheenjohtaja

CIRCWASTE.FI

-> Työkalut

-> Kuntien
kierotaloustyökirja

hannele.tiitto@pirkanmaa.fi

Luontokunnat-verkosto

Riku Lumiaro, Suomen ympäristökeskus
20.8.2021

**LUONTO
KUNNAT**

luontokunnat.fi
[#luontokunnat](https://twitter.com/luontokunnat)

Mikä on Luontokunnat-verkosto?

- Perustettu syksyllä 2020 kuntien luontotyön tueksi
- Mukana noin 170 henkilöä reilusta 60 kunnasta
- Yhteistyön ja tuen avulla kuntien potentiaali entistä paremmin käyttöön ja tukemaan kunnan elinvoimaa
- Edistää luontotoimintaa kunnissa monella tapaa
- Tavoitteina hyvien käytäntöjen jakamisen ja verkostoitumisen helpottaminen, sekä ajankohtaisen tiedon ja koulutusten tarjoaminen
- Toiminnan käynnistämiseen kaksivuotinen rahoitus ympäristöministeriöstä
- Toimintaa koordinoivat yhteistyössä Suomen ympäristökeskus SYKE ja Kuntaliitto

Riku Lumiaro , Suomen ympäristökeskus

LUONTO
KUNNAT

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Verkoston toimintamuodot

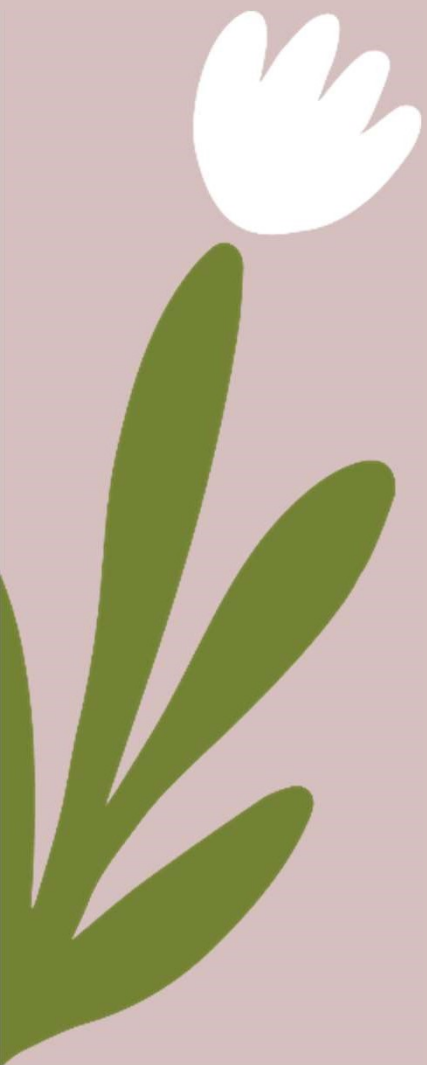
- Teams-kanava
- Sähköpostilista
- Webinaarit/koulutukset/seminaarit
- Verkostoitumistilaisuudet
- Yhteiset rahoitushaut ja -hankkeet
- Tiedotteet
- Verkkosivut: www.luontokunnat.fi
- Twitter-kanava: @luontokunnat

Verkosto kehittyessään?

- Osallistuvista kunnista yhteyshenkilö verkostoon
- Toiminnan vakiintuessa kuntaan poikkihallinnollinen työryhmä?
- Suunnitelmissa myös tavoitteellisemman toiminnan kehittäminen
 - > edellyttää luonto-indikaattorien kehittämistä kuntien luontotoimista

Kiitos!

Lisätietoa: www.luontokunnat.fi

Liittymislomake: [Liity Luontokunnat-verkostoon](#) sivulta

Kunta-Helmi erityisavustushaku

Elinympäristöjä ennallistamaan?

© Mari Annala

Mari Annala

Suomen ympäristökeskus

Ilmastobrunssi kunnille 20.8.2021

S Y K E

ELINYMPÄRISTÖOHJELMA
LIVSMILJÖPROGRAM

- Tavoitteena on
 - vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta
 - parantaa elinympäristöjen tilaa
 - edistää ekosysteemipalveluja, vesiensuojelua, hiilensidontaa ja muuta ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen sopeutumista
- Kunta-Helmi erityisavustushaku kunnostus-, hoito- ja ennallistamishankkeiden toteuttamiseen avataan syksyllä 2021

Mihin rahoitus on tarkoitettu?

- Konkreettisiin ennallistamis-, kunnostus- ja hoitohankkeisiin
- Edellisiä kiinteästi tukevaan inventointi- ja suunnittelutyöhön
- + Uusien menetelmien ja toimintamallien tuottamiseen elinympäristöjen hoitoon

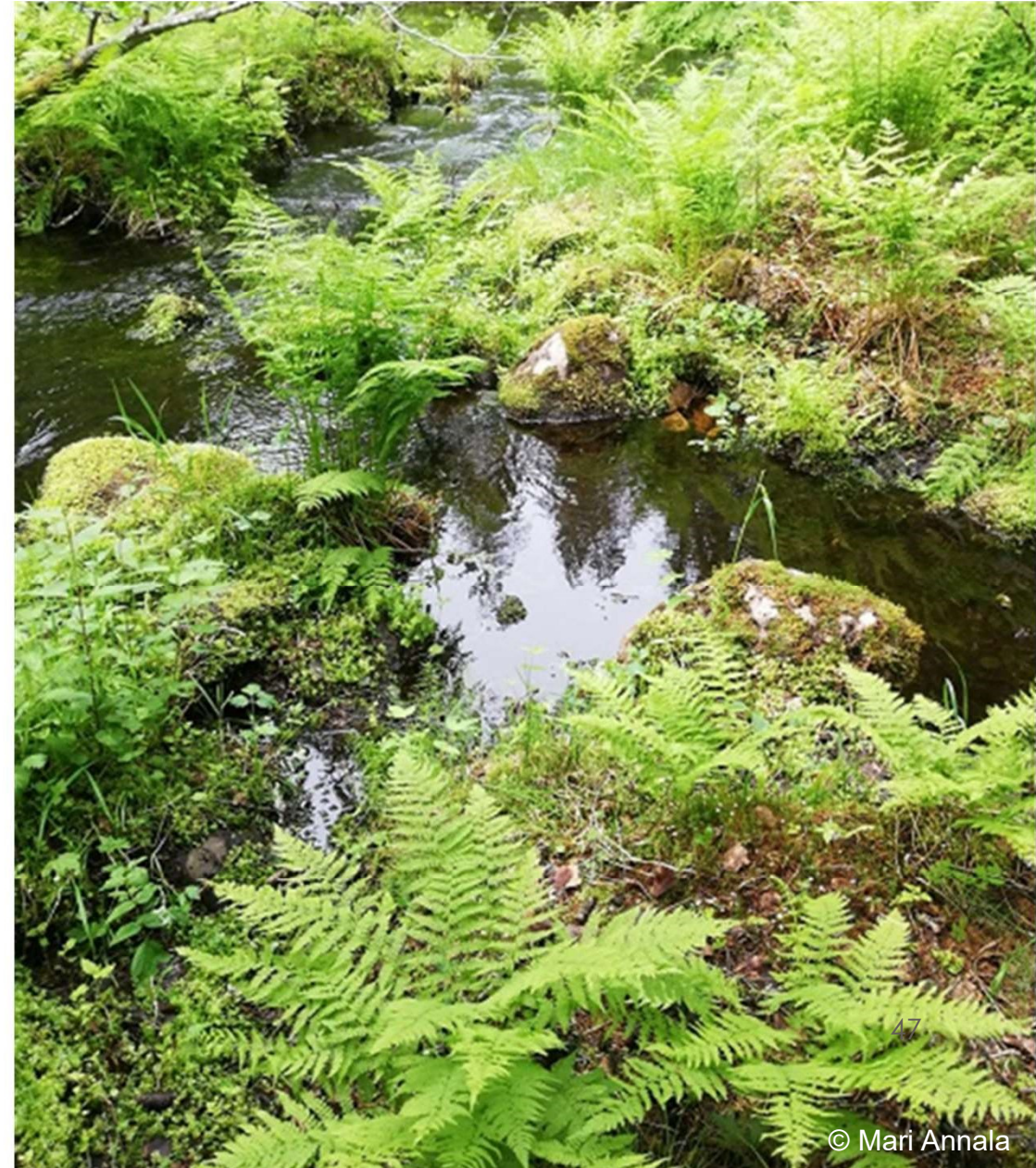
Hakuteemat

- Soiden ennallistaminen
- Lintuvesien ja kosteikkojen kunnostaminen ja hoito
- Perinneympäristöjen kunnostaminen ja hoito
- Metsäisten elinympäristöjen hoito
- Pienvesien ja rantaluonnon kunnostaminen

Yhteishankkeilla lisää vaikuttavuutta?

- Kannustetaan
 - muodostamaan alueellisia konsortioita yhteisten hankkeiden suunnitteluun
 - useita teemoja läpileikkaaviin avustushakemuksiin, joissa kunnostustoimilla hyödytetään laajoja ekologisia elinympäristökokonaisuuksia

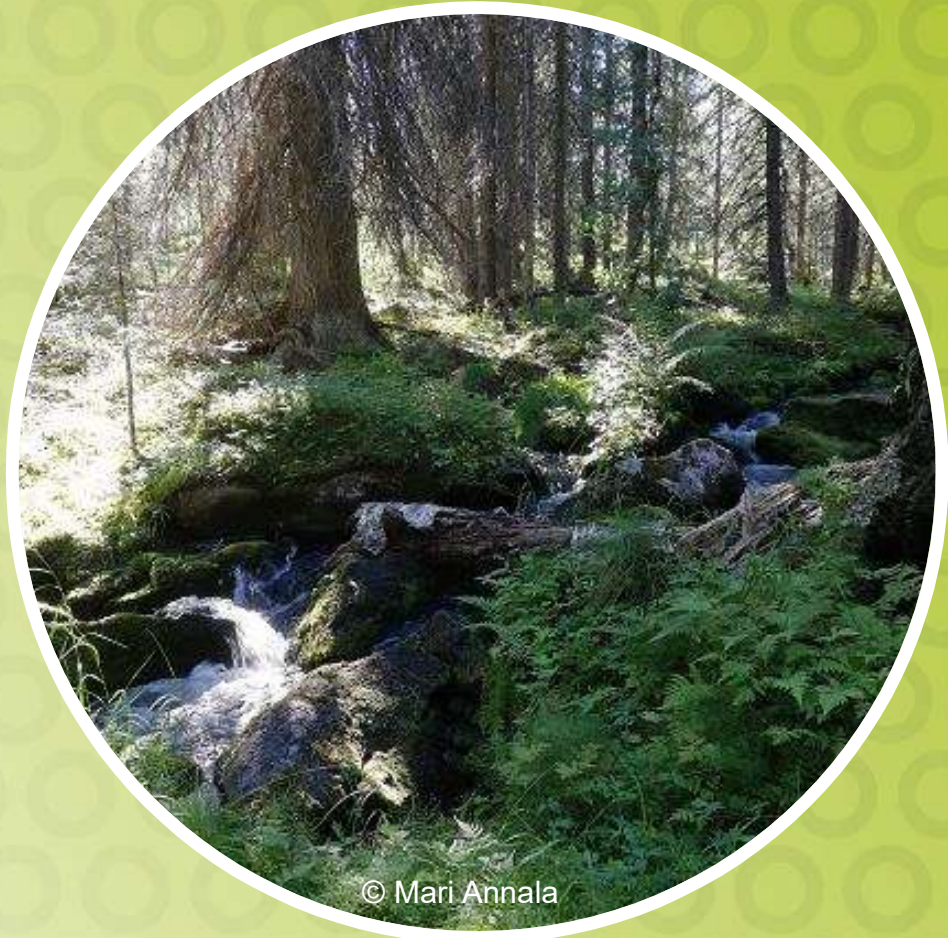
Hankkeen aikataulu ja rahoitus

- Hankeaika edellisessä haussa oli rajattu 1-2 vuoteen
- YM:n avustusosuus todennäköisesti enintään 80 % hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista (tarkentuu haussa)
- Omarahoitusosuudeksi käy esimerkiksi vakituisen henkilöstön palkkakulut tai hoitotoimien yhteydessä saatavat puunmyyntitulot

Lisätietoja

- <https://ym.fi/helmi>
- <https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/helmi-ohjelman-hankehaku-kunnille-ja-jarjestoille-syksylla-kunta-helmi-ja-jarjesto-helmi-tukevat-konkreettisia-luonnonhoitotoita>

© Mari Annala

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND

CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta. The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

Ilmastoviestinnällä kohti ilmastobrändiä - alustavia tutkimustuloksia -

Suunnittelija Venla Riekkinen & apulaistutkija Niina Nousiainen

Suomen ympäristökeskus SYKE | Kuntien ilmastobrunssi 20.8.21

#ilmastoviestintä | #Hinku | @hiilineutraali | @SYKEinfo

@vegivenla | @niinanou

Tutkimuksen taustat

Kuntien ilmastotyötä on jo tutkittu, mutta halusimme tutkia...

- miltä näyttää Hinku-kuntien ilmastoviestintä?
- kuinka monella kunnalla on ilmastobrändi?
- mikä rooli on viestinnällä & brändillä ilmastotyössä?
- miten nämä voisivat edesauttaa päästövähennystyötä?

Ketkä osallistuivat tutkimukseen?

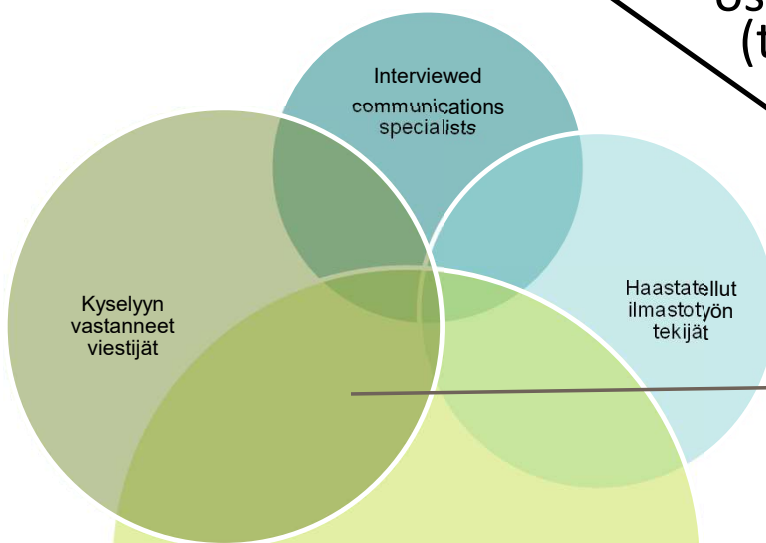
Kaiken kaikkiaan 71% Hinku-kunnista (eli 55 kuntaa verkoston 78:sta)

osallistui joko haastatteluun tai kyselyyn (tai molempiin)

17 kunnasta kyselyyn vastattiin sekä viestinnän että ilmastotyön tekijän rooleissa

Viestijät

Kyselyyn vastanneet ilmastotyön tekijät

(graafi suuntaa antava)

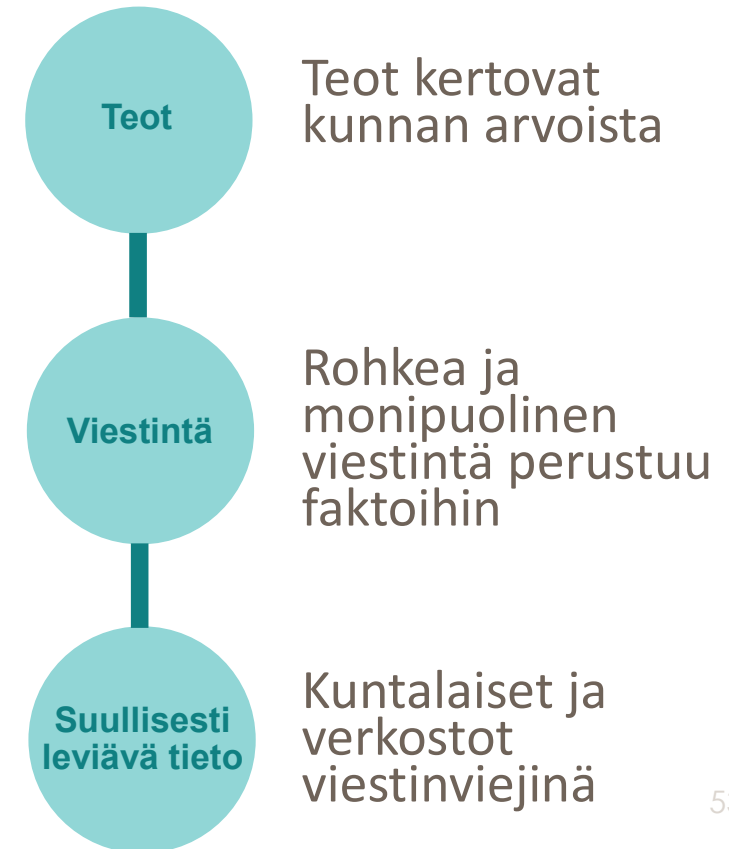

Ilmastotyön tekijät

Ilmastoimago kehittyy & muotoutuu jatkuvasti...

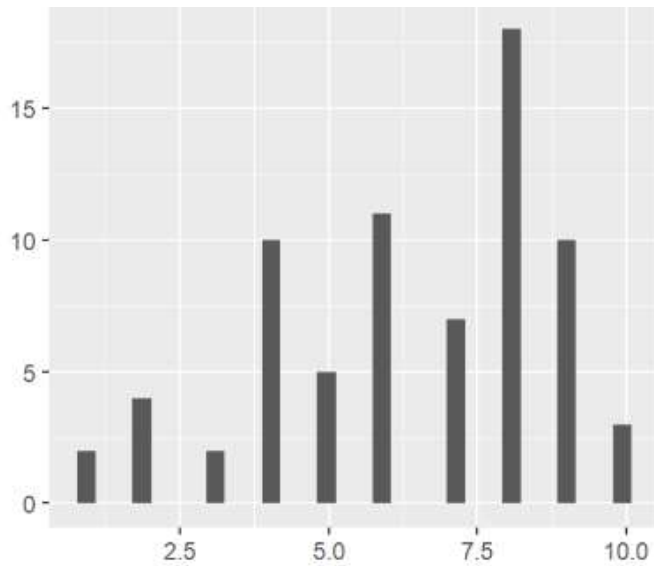
...viestinnän kolmella tasolla

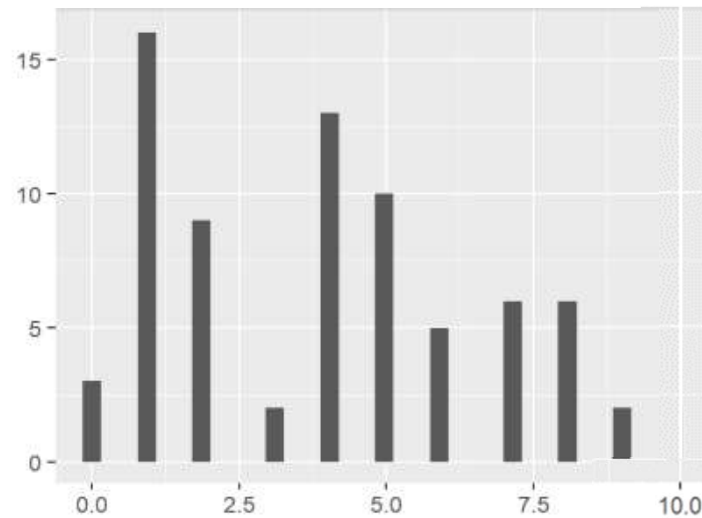
Arvioi minkälainen rooli ilmastoasioilla on...

(N=72, 53 kuntaa)

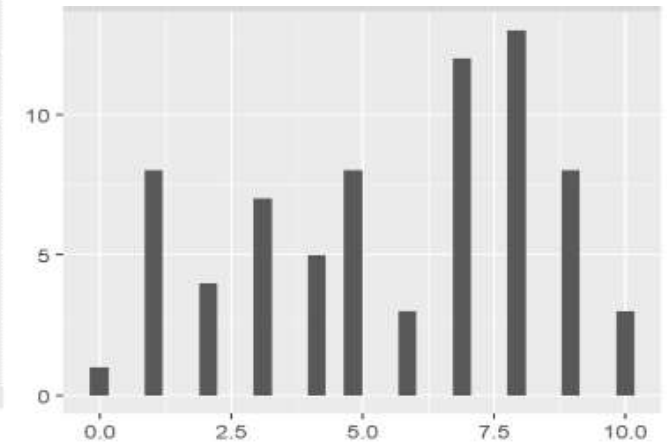
...osana kunnan strategista toimintaa

...osana kunnan päivittäistä viestintää

...kunnan imagossa

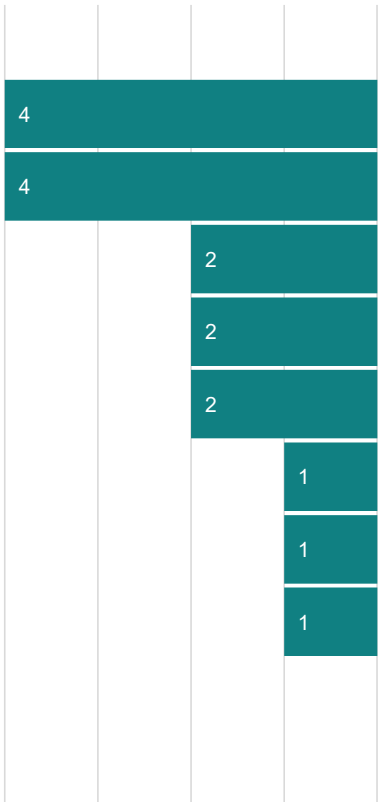

Ilmastoasiat näkyvät vaihtelevasti, mutta jo melko hyvin strategisella tasolla & kunnan imagossa, mutta erityisesti viestinnässä niiden rooli on usein vielä pienempi

Arvioi minkälainen rooli ilmastoasioilla on osana kunnan strategista toimintaa

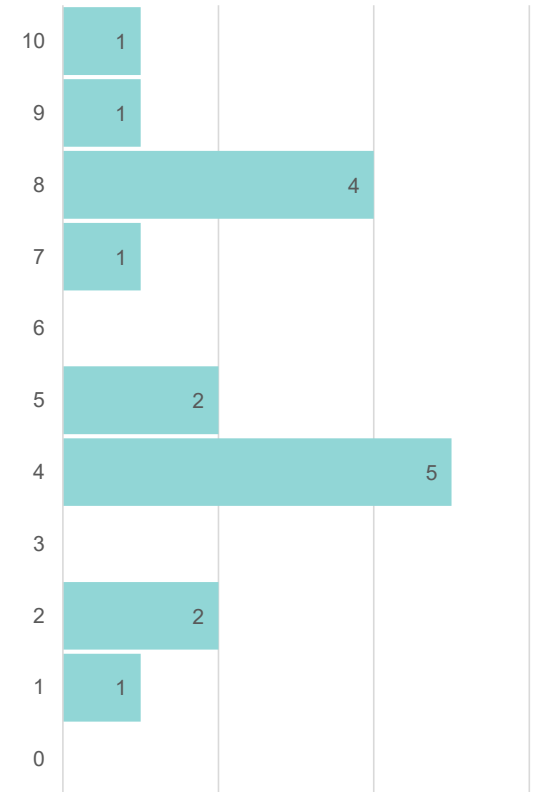
(N=34, 17 kuntaa)

Viestijät

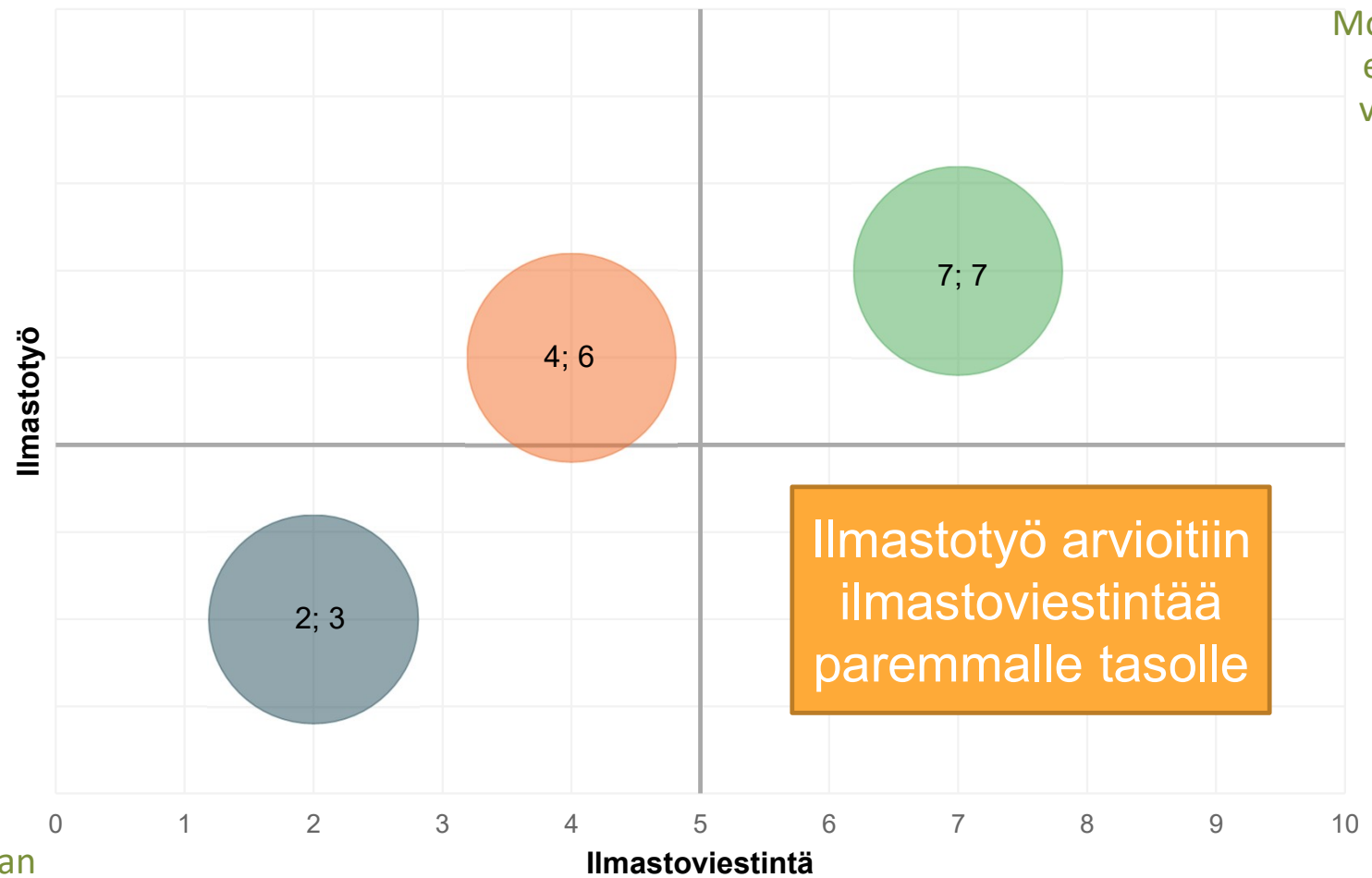
Viestijät olivat ilmastotyötä tekeviä optimistisempia, ja vastasivat niitä useammin "en osaa sanoa"

Käytännön ilmastotyön tekijät

Itsearviointi kunnan ilmastotyön ja ilmastoviestinnän tilasta

- 5v sitten
- Nyt
- 5v päästä

10, 10 =
Molemmat
erittäin
vahvoja

Ilmastotyö arvioitiin
ilmastoviestintää
paremmalle tasolle

0,0 = Ei
laisinkaan

Ilmastobrändäyksen pika-SWOT

Hyödyt ja mahdollisuudet

- Kohentunut imago
- Lisääntynyt houkuttelevuus
- Uusia asukkaita, vierailijoita, opiskelijoita, työntekijöitä, yrityksiä
- Lisääntynyt motivaatio ilmastotyöhön
- Kokonaisvaltaisempaa ilmastotyötä
- **Mahdollisuutena vähentyvät päästöt**

Haasteet ja uhat

- Paineita olla edelläkävijä
- Vastuu ylläpitää oikeita & ajankohtaisia toimia
- Viherpesun vaara
- Maineen menettämisen uhka jos epäonnistuu
- Ristiriitaisten tavoitteiden hallinta – kestävä turismi ja -kasvu

Koetut haasteet

Eri kohderyhmittäin

Erityishaasteen aiheuttanut korona

Kuntalaiset

- Kuinka tavoittaa, kun kaikki eivät halua osallistua
- Informaation paljous
- Mitkä teot vaikuttavia?
- Mistä tietää, että omilla teoilla merkitystä

Yritykset

- Kuinka saada mukaan tekemään
- Mistä aikaa yhteistyölle ja keskustelulle
- Kuinka keroa yrityksille pitkäaikaisista hyödyistä vaikka investoinnit suuria aluksi

Kunnan sisäinen

- Viestit eivät kulje sisäisesti tai päättäjille asti
- Ei hahmoteta kokonaisuutta ja omaa roolia ilmastotyössä
- Ei tunnisteta että tehdyt teot ovat ilmastotoikoja

Muut

- Järjestöt: voi olla oma agenda & ei nähdä yhteistyön hyötyjä
- Korkeakoulut: mahdollisuudet, hyödyt & yhteinen tavoite

Nuoret

- Ilmastotietoisuus ja ilmastoahdistus voi olla muita ikäluokkia suurempaa
- Kuinka löytää oikeat kanavat
- Kuinka puhua ”nuorten kielellä”

Matkailu

- Kuinka kaikki matkailutahot mukaan
- Tavoitteiden ristiriita: tasapainottelu kestävyuden (luonnon kantokyvyn) ja talouden (kävijämäärien) kesken

Asiantuntijat/verkot

- Resursseja osallistumiseen rajallisesti
- Kuinka erottua massasta?

Löydetyt ratkaisut

Eri kohderyhmittäin

Kuntalaiset

- Esimerkeistä voimaa: kokeile esim. ilmastolähettiläitä & vaikuttajia
- Anna mahdollisuuksia vaikuttaa ja tehdä - tapahtumat
- Tarjota tietoa (visuaalisesti), lisää konkretiaa mutta arkikielellä - vältä jargonia
- Vuorovaikutteista viestintää – kuuntele! Esim kyselyt
- Kaupunki tukee arjen teoissa – viestitään esim. kun mahdollisuus vaihtaa lämmitys öljystä maalämpöön

Yritykset

- Nosta rahoitus ja kustannushyötyjä
- Myös mainehyötyjä
- Yhteistyöstä voimaa kehitykseen & innovaatioihin
- Tehdä yritysverkostoon liittymisen helpoksi
- Tarjota tietoa ja tukea tekoihin
- Kunnan omilla teoilla viestimistä että kunta on hyvä yhteistyökumppani- ollaan joustavia, intohimoisia ja lähestyttäviä
- teknistaloudelliset seikat korostuu yrityspuolen viestinnässä

Kunnan sisäinen

- Lisätä sisäistä viestintää & yhteistyötä aiheesta
- Tarjota kattava kokonaiskuva ja tiedot kunnan tilanteesta päättäjille
- Kutsua myös paikanpäälle tilaisuuksiin
- Kaikilla päätöksillä on ilmastovaikutus
- Muistuttaa että ilmastotyö tuo elinvoimaa
- Osallistetaan myös sisäisesti

Muut

- Järjestöt: Tarjota tietoa ja tukea tekoihin
- Korkeakoulut: Ympäristökasvatusta ja yhteisiä projekteja ilmastokysymysten ratkaisuksi. Moninaiset näkökulmat tuovat rikkautta akateeminen tietotaito käyttöön

Nuoret

- Kysyä nuorilta mitä heidän mielestään tulisi tehdä, ottaa huoli tosissaan
- Kannustaa tekemään, esimerkiksi kerho/ryhmytymistoimintaa ilmastoteemoista eri ikäluokilla & kunta järjestää puitteet & tukea yhdessä koulujen kanssa – he ideoivat itse tempauksia ja tapahtumia joihin nuoret haluavat osallistua

Matkailuyritykset

- Hankitaan sustainable travel -sertifikaatteja & koulutetaan yrityksiä miten voi toimia vastuullisemmin
- Yhteistyötä kansallispuistojen, luontokeskusten ja lähikuntien kanssa

Asiantuntijat/verkostot

- Jaetaan kokemuksia muille ja opitaan yhdessä
- Yhteistyötä & apua asiantuntijoilta, tarjotaan myös esimerkkejä ja osallistutaan tutkimuksiin sekä tapahtumiin myös puhujina
- Vierailuja kohteisiin-koulutusmatkailu

”Ilmastotyön vaikuttavuus ja viestintä ovat erottamaton osa toisiaan. Viestinnän avulla ilmastotyöhön saadaan paljon lisäpontta ja aktivoidaan kohderyhmiä, joiden panos kunnan päästövähennysten aikaansaamiseksi on ehdoton.”

“[ilmastoviestintä] on hirmu tärkeää, vaatii pitkäjännitteistä työtä ja riittävää resurssia. Se kyllä palkitsee panostuksen monin verroin takaisin.”

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND
Projekti on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Tämän esityksen sisältö edustaa ainoastaan CANEMURE-projektin näkemyksiä ja EASME / Komissio ei ole vastuussa esityksen sisältämän informaation mahdollisesta käytöstä.

Kiitos!

Suunnittelija Venla Riekkinen & apulaistutkija Niina Nousiainen

Suomen ympäristökeskus SYKE | Kuntien ilmastobrunssi 20.8.21

#ilmastoviestintä | #Hinku | @hiilineutraali | @SYKEinfo

@vegivenla | @niinanou